

Synspunkt

Skriv til Synspunkt
- send en e-post til
red@dagensperspektiv.no

Den norske AI-modellen

Partssamarbeidet er et konkurransefortrinn som kan sikre en pålitelig, rettferdig og transparent bruk av kunstig intelligens i både privat og offentlig sektor.

Av Kjetil Thorvik Brun og Erik Kollerud
red@dagensperspektiv.no

Digitalisering og kunstig intelligens utfordrer dagens måte å jobbe på og mange av arbeidsoppgavene vi er vant med. Hvordan samfunnet vil se ut i fremtiden er imidlertid fortsatt ikke gitt.

Dersom vi møter utviklingen på en god måte, kan vi også skape nye, bedre jobber, og sikre vekst og velferd. En ansvarlig utvikling forutsetter et fortsatt nært samarbeid mellom myndigheter og arbeidslivets parter lokalt og sentralt.

Kunstig intelligens (KI) som fagfelt har vokst enormt i omfang de siste årene. Takket være kraftigere og langt billigere regneresurser, større mengder tilgjengelige data og fremskritt i algoritmer og programvare har dette teknologifeltet opplevd en voldsom utbredelse på kort tid.

Kunstig intelligens er allerede tatt i bruk i et stort antall virksomheter og på flere områder. Utvikling og bruk av denne teknologien vil føre til at vi fremover vil se stadig flere arbeidsprosesser støttet eller erstattet av kunstig intelligens, og på stadig flere felt.

For å kunne utnytte mulighetene og vekstpotensialet som ligger i teknologien, må det sikres at utviklingen skjer på en ansvarlig måte, hvor samfunnet, næringslivet og individet ivaretas på en god måte.

Digitalisering og bruk av kunstig intelligens kan potensielt føre til store endringer i arbeidslivet og arbeidsmarkedssituasjonen. Som produktivitetskommissjonen tydelig påpeker; Norge slipper ikke unna behovet for en betydelig omstilling til en kunnskapsøkonomi i årene fremover.

Vi har heldigvis noen gode forutsetninger; Norge har en høyt utdannet arbeidsstyrke, og en effektiv og tillitsbasert organisering av arbeidslivet. En ansvarlig utvikling forutsetter et fortsatt nært samarbeid mellom myndigheter og arbeidslivets parter lokalt og sentralt.

Omstillingen forutsetter at vi griper mulighetene samtidig som vi håndterer utfordringene.

En vellykket norsk omstilling forutsetter at arbeidslivet inves-

terer i innovasjon og kunnskap, og at det tilstrebes sosialt og økonomisk ansvarlige endringer i tett samarbeid mellom arbeidsgiver og -taker.

Partssamarbeidet er et konkurransefortrinn som kan sikre en pålitelig, rettferdig og transparent bruk av kunstig intelligens i både privat og offentlig sektor.

Telenor og YS-forbundet Negotia har tatt et viktig og stort skritt i å ivareta dette perspektivet gjennom en erklæring om ansvarlig bruk av kunstig intelligens i arbeidslivet.

Abelia og YS har besluttet å stille oss bak dette initiativet, og ser gjerne at flere blir med på laget.

Erklæring om ansvarlig AI

Erklæringen skisserer overordnede etiske prinsipper for utvikling og bruk av kunstig intelligens, kompetansehevende tiltak og kunnskap om samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser.

Erklæringen støtter opp under

EUs overgripende initiativ om etiske retningslinjer for kunstig intelligens, og følger det videre arbeidet med å vurdere hvordan disse retningslinjene fungerer i praksis.

Det legges også opp til vurdering av hvordan vi kan etablere mekanismer i partsdialogen for løpende dialog om etiske dilemmaer.

Kunstig intelligens, digitalisering og internasjonal konkurranse vil utvilsomt forsterke behovet for omstilling i arbeidslivet. Nye arbeidsplasser vil skapes, samtidig som noen av dagens arbeidsoppgaver vil bli overflødige.

Næringslivet må derfor, i samarbeid med myndighetene, arbeide for at denne omstillingen foregår på en sosialt ansvarlig måte, og gå sammen om tiltak for å adressere kompetansebehovet fremover.

Lykkes vi med dette vil vi styrke konkurransevnen til norsk næringsliv samtidig som vi vil styrke de ansattes omstillings- og fremtidige muligheter.

Kunnskap er nøkkelen

Endringer i arbeidsmarkedet kan også føre til at ulikheter øker, og samfunnets ressurser blir skjev-

fordelt på en uønsket og utilsiktet måte.

Arbeidet mot slike uønskede effekter av digitaliseringen vil kreve kunnskap. Kunnskap hos den enkelte, så vel som kunnskap om hvordan anvendelsen av kunstig intelligens påvirker samfunnet og konkurransekraften i næringslivet.

Politikere og vi som representanter for arbeidslivets parter bør samarbeide med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer for å sikre nødvendig kunnskap om utviklingen.

Vi ønsker å bidra til å skape debattarenaer, og mekanismer for håndtering av etiske og samfunnsmessige konsekvenser av kunstig intelligens.

Med kunstig intelligens følger potensialet for økt verdiskapning samtidig som det vil skapes nye og meningsfulle arbeidsplasser.

Dette fordrer imidlertid at vi er oppmerksomme på utfordringene og takler disse på en typisk norsk måte – åpen, inkluderende og med høy grad av tillitt mellom partene.

fordelt på en uønsket og utilsiktet måte.

Arbeidet mot slike uønskede effekter av digitaliseringen vil kreve kunnskap. Kunnskap hos den enkelte, så vel som kunnskap om hvordan anvendelsen av kunstig intelligens påvirker samfunnet og konkurransekraften i næringslivet.

Politikere og vi som representanter for arbeidslivets parter bør samarbeide med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer for å sikre nødvendig kunnskap om utviklingen.

Vi ønsker å bidra til å skape debattarenaer, og mekanismer for håndtering av etiske og samfunnsmessige konsekvenser av kunstig intelligens.

Med kunstig intelligens følger potensialet for økt verdiskapning samtidig som det vil skapes nye og meningsfulle arbeidsplasser.

Dette fordrer imidlertid at vi er oppmerksomme på utfordringene og takler disse på en typisk norsk måte – åpen, inkluderende og med høy grad av tillitt mellom partene.

Kjetil Thorvik Brun er direktør for næringspolitikk og samfunnskontakt i Abelia, og Erik Kollerud er YS-leder. |

